

การวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก

Content Analysis of Infographic Research

เบญจมาศ ศรีโพน¹

Benchamat Sriphon

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจและรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับอินโฟกราฟิกในประเทศไทย 2) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาางานวิจัยที่เกี่ยวกับอินโฟกราฟิกในประเทศไทย โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับอินโฟกราฟิก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2560 จำนวน 23 เรื่อง เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า ด้านข้อมูลทั่วไปของงานวิจัย ได้แก่ ปีที่พิมพ์งานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิกส่วนใหญ่ คือ ปี 2559 (ร้อยละ 43.5) ปริญาของงานวิจัยส่วนใหญ่ คือ ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ร้อยละ 43.5) และมหาวิทยาลัยที่สังกัดส่วนใหญ่ คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (ร้อยละ 34.8) ด้านวิธีการดำเนินการวิจัย ได้แก่ ระเบียบวิธีการวิจัยส่วนใหญ่ คือ การวิจัยเชิงทดลอง (ร้อยละ 69.6) ประชากร/กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ นิสิต/นักศึกษา (ร้อยละ 34.8) วิธีการสุ่มตัวอย่างของงานวิจัยส่วนใหญ่ คือ การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (ร้อยละ 43.5) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ คือ แบบประเมิน (ร้อยละ 39.1) และสถิติที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ คือ ค่าเฉลี่ย/ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ร้อยละ 52.2) และด้านเนื้อหาของงานวิจัย ได้แก่ วัตถุประสงค์การวิจัยส่วนใหญ่ คือ เพื่อพัฒนาอินโฟกราฟิก (ร้อยละ 39.1) ประเภทของอินโฟกราฟิกส่วนใหญ่ คือ แบบภาพเคลื่อนไหว (ร้อยละ 47.8) มีเนื้อหา/เรื่องส่วนใหญ่ คือ เนื้อหาด้านวิชาการ (ร้อยละ 39.1) และการออกแบบอินโฟกราฟิกส่วนใหญ่ คือ เน้นการออกแบบด้านกราฟิก (ร้อยละ 65.2)

คำสำคัญ: การวิเคราะห์เนื้อหา, อินโฟกราฟิก

Abstract

The purpose of this research is to: 1) explore and collect research on infographic in Thailand. 2) To analyze the content of research related to graphics in Thailand by using qualitative and quantitative research methods. The sample group that used to be specific, which the research instrument is the research data record. The statistics used in data analysis are percentage.

The results of the research found that the general information of the research is the year in which the research was published about infographic, mostly in 2016 (43.5%). The majority of research degrees are the Master of Industrial Education degree (43.5%). And most universities that are King Mongkut's University of Technology Thonburi (34.8%). The research methodology is the research methodology, most of which are experimental research (69.6%). Most of the population / sample groups are students (34.8%). The sampling method of most research is simple sampling (43.5%). The tools used in the research were the evaluation form (39.1%). And the statistics used in most research are mean / standard deviation (52.2%). And the content of the research is the main objective of research is to develop infographic (39.1%). Most types of infographic are animation (47.8%). Most of the content / subject is academic content (39.1%). And most infographic designs are focused on graphic design (65.2%).

Keyword : Content Analysis, Infographic

บทนำ

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสื่อสารของมนุษย์ จำนวนมากถูกนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ โทรทัศน์ วิทยุ โทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต รวมถึงสื่อสังคมออนไลน์ โดยการสื่อสารดังกล่าวไม่คำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้รับสาร ทำให้ผู้รับสารต้องใช้เวลาที่มากขึ้นในการรับสารจากสื่อต่างๆ จึงเกิดปัญหาที่เรียกว่า ภาวะข้อมูลท่วมท้น (Information Overload) ทั้งเวลาที่มีย่อยอย่างจำกัดของผู้รับสารทำให้มนุษย์จำเป็นต้องมีความเข้าใจในเนื้อหา และทักษะทางปัญญาในการประมวลผลสูง ส่งผลให้เกิดความเครียดในกระบวนการทำงานของความจำ และอาจนำไปสู่ความไม่เข้าใจสาร ดังนั้นการออกแบบการแสดงผลข้อมูลจึงมีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหา โดยใช้การสื่อสารด้วยภาษาภาพที่สื่อสารในระบบสากล (Global Visual Language) และจำเป็นต้องจัดระเบียบข้อมูล เพื่อให้ผู้รับสารได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง มีเหตุผล มีเนื้อหาที่ง่ายต่อความเข้าใจ และรวดเร็ว (นัจภักมีอุสาห์,

2556 : 1) โดยการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในรูปแบบอินโฟกราฟิก (Infographic) หรือ (Information Graphic) แปลตรงตัว คือ ภาพ หรือกราฟิก ซึ่งบ่งชี้ถึงข้อมูล สถิติ ความรู้ ตัวเลข หรือข้อเท็จจริงต่างๆ เรียกได้ว่า “เป็นตัวแทนข้อมูลสื่อมาเป็นภาพ” เป็นการย่อข้อมูลเพื่อให้ประมวลผลได้ง่าย ซึ่งเหมาะสำหรับผู้คนในยุคไอทีที่ต้องการเข้าถึงข้อมูลที่ซับซ้อนมหาศาลในเวลาจำกัด (ภาณุพงศ์ จันทน์ผลิน, 2557 : 2) จากความสำคัญของอินโฟกราฟิกทำให้เกิดการพัฒนาแบบการสื่อสารที่เข้าใจง่ายมากขึ้น ทั้งเกิดการพัฒนารูปแบบสื่อต่างๆอย่างสร้างสรรค์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลากหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านการศึกษาที่สามารถต่อยอดให้เกื้อกูลความรู้ใหม่อย่างกว้างขวาง โดยการศึกษาค้นคว้าเพื่อผลิตผลงานวิจัย

บทบาทของงานวิจัยในการศึกษาและวิชาการมีการสนับสนุนให้นักศึกษาทำผลงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์และผลงานวิจัยในลักษณะอื่นๆ ที่ได้ผลิตขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยเชิงคุณภาพ ยังขาดการสังเคราะห์เชื่อมโยงเปรียบเทียบอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัย คือ การสังเคราะห์ วิเคราะห์ งานวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้ ความจริง และความชัดเจนในการตอบปัญหา (มาโนช มาละการ, 2551 : 5) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นเทคนิคการวิจัยวิธีหนึ่ง โดยใช้การวิเคราะห์สื่อและผลงานที่มีผู้ผลิตขึ้น ในการวิเคราะห์เนื้อหาทางงานวิจัยนั้นเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัย ได้แก่ หัวข้อวิจัย วิธีการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ และข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ยังไม่ปรากฏออกมาเป็นตัวเลข เนื่องจากยังไม่ได้จัดข้อมูลเป็นกลุ่มหรือประเภทต่างๆ การวิเคราะห์เนื้อหาทางงานวิจัยจะทำให้ผู้วิจัยได้จัดกลุ่ม และประเภทของข้อมูลที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายให้เป็นระบบ เพื่อหาข้อสรุป (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2530 ใน ชลดา พันภัย, 2552 : 2)

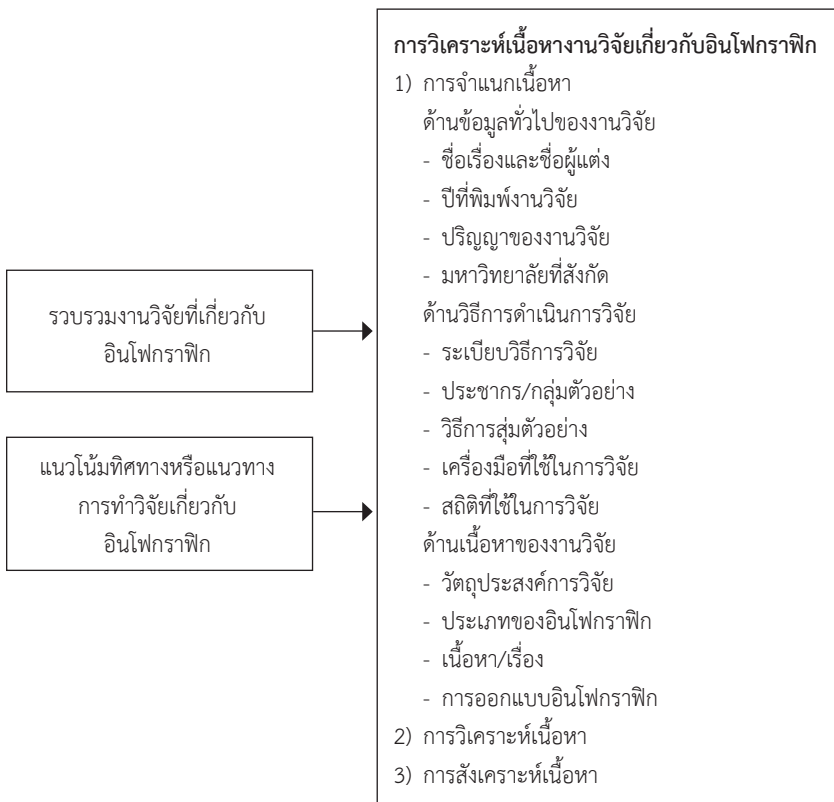
จากการสืบค้นในฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (TDC) พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับอินโฟกราฟิก ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2560 มีจำนวน 23 เรื่อง ดังนั้นเหตุที่ศึกษาการวิเคราะห์เนื้อหาทางงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิกนี้ เนื่องจากเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และจำนวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับอินโฟกราฟิกในช่วงปี พ.ศ. 2555-2560 จึงสมควรนำมาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสร้างข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาได้ทราบแนวโน้มทิศทางหรือแนวทางการทำวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิกต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจและรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับอินโฟกราฟิกในประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยที่เกี่ยวกับอินโฟกราฟิกในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา โดยศึกษาค้นคว้าจากบทความวารสาร งานวิจัยหนังสือ และฐานข้อมูลออนไลน์
2. กำหนดประชากรในการวิจัย คือ งานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิกที่ตีพิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2560 จำนวน 23 เรื่อง เฉพาะที่รวบรวมจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (TDC)
3. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
4. สืบค้นและรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิกในฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (TDC)
5. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาทางงานวิจัย และงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิกที่รวบรวมไว้ให้ละเอียด
6. สร้างแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย
7. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยโดยอาจารย์ที่ปรึกษา
8. บันทึกรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยอินโฟกราฟิกลงในแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย
9. วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ
10. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยาย พรรณนา เพื่อรายงานผลการวิจัย อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ

3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ งานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิกที่ตีพิมพ์ในประเทศไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2560 จำนวน 23 เรื่อง ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาทางงานวิจัยและงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก จากการศึกษา มาสร้างแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ผลการสำรวจและรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับอินโฟกราฟิกในประเทศไทย

ผลการสำรวจและรวบรวม พบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2560 จำนวน 23 เรื่อง เฉพาะที่รวบรวมจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (TDC) มีดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจและรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก

ลำดับ	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ปีที่พิมพ์
1.	นฤมล ถิ่นวิรัตน์	อิทธิพลของอินโฟกราฟิกต่อการสื่อสารข้อมูลเชิงซ้อนกรณีศึกษาโครงการ “รู้สู้ flood”	2555
2.	นัจฉก มีอุสาห์	อิทธิพลของชุดข้อมูลและสีสันต่อความเข้าใจเนื้อหาของภาพอินโฟกราฟิก	2556
3.	ธัชพล อินทรเทวี	ทัศนคติของคนไทยที่มีต่อการสื่อสารในรูปแบบอินโฟกราฟิกและข้อความในการรณรงค์เพื่อสังคม	2556
4.	สุดาพร ศรีพรมา	การพัฒนาชุดสื่อฝึกอบรม โดยใช้อินโฟกราฟิกเพื่อให้ความรู้ เรื่อง ลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงด้วยหลัก 6 อ. ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาศูนย์นครราชสีมา	2557
5.	พิเชษฐ สุวรรณพันธ์	การพัฒนานิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ที่นำเสนอด้วยรูปแบบอินโฟกราฟิก ด้านกีฬาฟุตบอล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	2557
6.	ภาณุพงศ์ จันทน์ผลิน	การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์รูปแบบอินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนฝึกอาชีพ โรงเรียนพระดาบส	2557
7.	ภาณุพงษ์ ปุณณมาโนชญ์	ผลของการใช้วิธีการสอนแบบอุปนัยบนเว็บโดยใช้อินโฟกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการคิดเชิงนิรนัย ทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีแบบการคิดต่างกัน	2558

ลำดับ	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ปีที่พิมพ์
8.	รัตนพร ทองเพชร	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนเครือข่ายในรูปแบบ 2.5 D เรื่องอินโฟกราฟิก	2558
.9	ปณวัฒน์ ตรีเมฆ	การออกแบบอินโฟกราฟิกวันแห่งความตาย	2558
10.	ปิยาภรณ์ เตชะเรืองรอง	การพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์สำหรับผู้มีความบกพร่องทางการได้ยินผ่านมัลติมีเดียแบบอินโฟกราฟิก	2558
11.	สุพัตรา ศรีปัจฉิม	การรับรู้การปฏิบัติตนตามหลักจริยธรรมและการพัฒนาหลักกระบวนการทำงานของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ นำเสนอผ่านสื่ออินโฟกราฟิกกรณีศึกษาข่าว ปอ ทฤษฎี สหวงษ์	2559
12.	บุญศรีศรี วังน้อย	ผลของการใช้สื่อการเรียนรู้อินโฟกราฟิกเคลื่อนไหว โดยใช้ทฤษฎีคอนสตรัคชันนิซึม เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2559
13.	ณัฐศักดิ์ เรืองสำอาง	การพัฒนาแผนที่อินโฟกราฟิกแบบมีปฏิสัมพันธ์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อการประชาสัมพันธ์สถานที่สำคัญในโรงพยาบาลศิริราช	2559
14.	เมตตา ไม้งจันทร์	การพัฒนาสื่อรูปแบบอินโฟกราฟิกผสมผสานกับเทคโนโลยีความจริงเสริม (AR) เรื่อง จิตวิทยาการบริการสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาธุรกิจการบิน	2559
15.	พิมพ์มาดา พงศ์คุณพร	การพัฒนาสื่อวีดิโออินโฟกราฟิก และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เรื่อง กระบวนการจัดกิจกรรมนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี	2559
16.	วราภรณ์พัฒน์ พันธวงศ์	การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์รูปแบบอินโฟกราฟิกร่วมกับกิจกรรมแบบเกมที่ใช้การเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ วิชาศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย	2559
17.	ปิยพงษ์ ราศี	การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกวิชาเครือข่ายคอมพิวเตอร์เบื้องต้นสำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3	2559

ลำดับ	ชื่อผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง	ปีที่พิมพ์
18.	ภคเมธา การสมใจ	การพัฒนาอินโฟกราฟิกแบบเคลื่อนไหวเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	2559
19.	พรวิไล ไตรสัจจะ	การออกแบบสื่ออินโฟกราฟิก แนวโลโพลิกอนอาร์ตเกี่ยวกับพลังงานขยะ	2559
20.	พิชญานิน งามจรัส	โครงการออกแบบอินโฟกราฟิกสื่อผสมเพื่อศึกษาศิลปะแนวมินิมอลอาร์ต เรื่อง แบ็คแพ็คไปญี่ปุ่น	2559
21.	วรัญญา เดชพงษ์ และคณะ	การผลิตสื่อผสมระหว่างอินโฟกราฟิกและแอนิเมชัน 3 มิติ นำเสนอโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 ให้แก่สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	2560
22.	ปานวาด อวยพร	ผลการใช้อินโฟกราฟิกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว่ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	2560
23.	ณัฐพล ลั่นตริวรศักดิ์	การพัฒนาชุดสื่อประชาสัมพันธ์ โดยใช้เทคนิคการนำเสนอแบบอินโฟกราฟิกร่วมกับเทคโนโลยีเสมือนจริง (AR) สำหรับชุมชนกระบวนกร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	2560

2. ผลการวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยที่เกี่ยวกับอินโฟกราฟิกในประเทศไทย

2.1 ด้านข้อมูลทั่วไปของงานวิจัย

2.1.1 ปีที่พิมพ์งานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่พิมพ์ในปี 2559 จำนวน 10 เรื่อง (ร้อยละ 43.5) รองลงมา คือ ปี 2558 จำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 17.4) ปี 2557 และปี 2560 จำนวนเท่ากัน 3 เรื่อง (ร้อยละ 13.0) ปี 2556 จำนวน 2 เรื่อง (ร้อยละ 8.7) และปี 2555 จำนวน 1 เรื่อง (ร้อยละ 4.3)

2.1.2 ปริมาณของงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ คือ ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต จำนวน 10 เรื่อง (ร้อยละ 43.5) ในปีที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ปี 2559 จำนวน 5 เรื่อง (ร้อยละ 21.7) รองลงมา คือ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จำนวน 5 เรื่อง (ร้อยละ 21.7) ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต จำนวน

3 เรื่อง (ร้อยละ 13.0) และปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตนิเทศศาสตรมหาบัณฑิตปรัชญา ดุษฎีบัณฑิตวิทยาศาสตร์บัณฑิต และวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จำนวนเท่ากัน 1 เรื่อง (ร้อยละ 4.3)

2.1.3 มหาวิทยาลัยที่สังกัดของงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำนวน 8 เรื่อง (ร้อยละ 34.8) ในปีที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ปี 2559 จำนวน 5 เรื่อง (ร้อยละ 21.7) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวนเท่ากัน 3 เรื่อง (ร้อยละ 13.0) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวนเท่ากัน 2 เรื่อง (ร้อยละ 8.7) และ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวนเท่ากัน 1 เรื่อง (ร้อยละ 4.3)

2.2 ด้านวิธีการดำเนินการวิจัย

2.2.1 ระเบียบวิธีการวิจัยของงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ คือ การวิจัยเชิงทดลอง จำนวน 16 เรื่อง (ร้อยละ 69.6) ในปีที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ปี 2559 จำนวน 9 เรื่อง (ร้อยละ 39.1) รองลงมา คือ การวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 3 เรื่อง (ร้อยละ 13.0) และการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงสำรวจ จำนวนเท่ากัน 2 เรื่อง (ร้อยละ 8.7)

2.2.2 ประชากร/กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ คือ นิสิต/นักศึกษา จำนวน 8 เรื่อง (ร้อยละ 34.8) ในปีที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ปี 2559 จำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 17.4) รองลงมา คือ นักเรียน จำนวน 7 เรื่อง (ร้อยละ 30.4) ประชาชน จำนวน 5 เรื่อง (ร้อยละ 21.7) และเจ้าหน้าที่นักเรียน บกพร่องทางการได้ยิน และผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว บรรณาธิการข่าว จำนวนเท่ากัน 1 เรื่อง (ร้อยละ 4.3)

2.2.3 วิธีการสุ่มตัวอย่างของงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ คือ การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวน 10 เรื่อง (ร้อยละ 43.5) ในปีที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ปี 2559 จำนวน 6 เรื่อง (ร้อยละ 26.1) รองลงมา คือ การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 6 เรื่อง (ร้อยละ 26.1) งานวิจัยที่ไม่ได้ระบุวิธีการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 21.7) และการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญและแบบแบ่งชั้นจำนวนเท่ากัน 1 เรื่อง (ร้อยละ 4.3)

2.2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ คือ แบบประเมิน จำนวน 9 เรื่อง (ร้อยละ 39.1) ในปีที่มีจำนวนมากที่สุดคือปี 2559 จำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 17.4) รองลงมา คือ แบบสอบถาม จำนวน 8 เรื่อง (ร้อยละ 34.8) แบบทดสอบ จำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 17.4) และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 เรื่อง (ร้อยละ 8.7)

2.2.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัยของงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ คือ ค่าเฉลี่ย/ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวน 12 เรื่อง (ร้อยละ 52.2) ในปีที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ปี 2559 จำนวน 6 เรื่อง (ร้อยละ 26.1) รองลงมา คือ ค่าร้อยละ จำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 17.4) และความถี่และทดสอบค่า t-test จำนวนเท่ากัน 3 เรื่อง (ร้อยละ 13.0) และค่าความแปรปรวนจำนวน 1 เรื่อง (ร้อยละ 4.3)

2.3 ด้านเนื้อหาของงานวิจัย

2.3.1 วัตถุประสงค์การวิจัยของงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ คือ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอินโฟกราฟิก จำนวน 9 เรื่อง (ร้อยละ 39.1) ในปีที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ปี 2559 จำนวน 7 เรื่อง (ร้อยละ 30.4) โดยงานวิจัยส่วนใหญ่นำแนวคิด ADDIE Model มาใช้เป็นขั้นตอนในการพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกดังนี้ 2.1) การวิเคราะห์ (Analysis) 2.2) การออกแบบ (Design) 2.3) การพัฒนา (Development) 2.4) การนำไปใช้ (Implementation) 2.5) การประเมินผล (Evaluation) และโปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกคือ Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Adobe After Effect, Adobe Premiere Pro วัตถุประสงค์การวิจัยรองลงมาคือ เพื่อสร้างอินโฟกราฟิก จำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 17.4) เพื่อออกแบบอินโฟกราฟิกและศึกษาความพึงพอใจ จำนวนเท่ากัน 3 เรื่อง (ร้อยละ 13.0) เพื่อศึกษาอิทธิพลอินโฟกราฟิก จำนวน 2 เรื่อง (ร้อยละ 8.7) และเพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่ออินโฟกราฟิกและเพื่อศึกษาผลการใช้อินโฟกราฟิก จำนวนเท่ากัน 1 เรื่อง (ร้อยละ 4.3)

2.3.2 ประเภทของอินโฟกราฟิกของงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ คือ แบบภาพเคลื่อนไหว จำนวน 11 เรื่อง (ร้อยละ 47.8) ในปีที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ปี 2559 จำนวน 7 เรื่อง (ร้อยละ 30.4) รองลงมา คือ แบบภาพนิ่ง จำนวน 7 เรื่อง (ร้อยละ 30.4) แบบผสมกับเทคโนโลยี (AR) และงานวิจัยที่ไม่ได้ศึกษาประเภทของอินโฟกราฟิก จำนวนเท่ากัน 2 เรื่อง (ร้อยละ 8.7) และแบบมีแบบมีปฏิสัมพันธ์ จำนวน 1 เรื่อง (ร้อยละ 4.3)

2.3.3 เนื้อหา/เรื่องของงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ คือ เนื้อหาด้านวิชาการ จำนวน 9 เรื่อง (ร้อยละ 39.1) ในปีที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ปี 2559 จำนวน 4 เรื่อง (ร้อยละ 17.4) โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับรายวิชาในระดับมัธยมศึกษา อุดมศึกษา เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ สังคมศึกษา และจิตวิทยาการบริการรองลงมา คือ เนื้อหาด้านเรื่องทั่วไป จำนวน 6 เรื่อง (ร้อยละ 26.1) โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องรู้สู้ “flood” เรื่องลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงด้วยหลัก 6 อ. เรื่องควินบูห์ เรื่องการแบ็คแพ็คไปประเทศญี่ปุ่น และเรื่องพลังงานขยะ งานวิจัยที่ไม่ได้ศึกษาในเนื้อหา/เรื่อง จำนวน 5 เรื่อง (ร้อยละ 21.7) และเนื้อหาด้านสหวิทยาการ จำนวน 3 เรื่อง (ร้อยละ 13.0) โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องด้านกีฬาฟุตบอล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เรื่องศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย และเรื่องกระบวนการจัดกิจกรรมนักศึกษา

2.3.4 การออกแบบอินโฟกราฟิกของงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ คือ ออกแบบด้านกราฟิก จำนวน 15 เรื่อง (ร้อยละ 65.2) ในปีที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ปี 2559 จำนวน 5 เรื่อง (ร้อยละ 21.7) โดยเน้นการออกแบบด้านกราฟิก เช่น การใช้โทนสี, สัญลักษณ์, ตัวอักษร, ภาพประกอบ, แผนภูมิ, เสียงประกอบ และการจัดองค์ประกอบในการออกแบบอินโฟกราฟิก เป็นต้น รองลงมา คือ ออกแบบด้านข้อมูล จำนวน 6 เรื่อง (ร้อยละ 26.1) โดยเน้นการออกแบบด้านข้อมูล เช่น กำหนดวัตถุประสงค์, วางโครงสร้างเนื้อหา, เน้นประเด็นสำคัญ, วิเคราะห์เนื้อหา, การใช้ภาษา, ข้อมูลครบถ้วน, ตรวจสอบความถูกต้อง และสร้างเรื่องราวสตอรี่บอร์ด เป็นต้น และงานวิจัยที่ไม่ได้ศึกษาการออกแบบอินโฟกราฟิก จำนวน 2 เรื่อง (ร้อยละ 8.7)

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาของงานวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2. ด้านวิธีการดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ระเบียบวิธีการวิจัยของงานวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า การวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด (ร้อยละ 69.6) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไชแสง พุฒชูชื่น (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ สาขาเทคโนโลยีการศึกษา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า มีการวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด เนื่องจากในการศึกษาสาขาเทคโนโลยีการศึกษา จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบ การผลิต การพัฒนา การประยุกต์ของเทคนิค วิธีการ แนวความคิด อุปกรณ์และเครื่องมือใหม่ๆมาใช้เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาทางการศึกษา ทั้งทางด้านการขยายงาน และด้านการปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอน

ประชากร/กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า นิสิต/นักศึกษา มากที่สุด (ร้อยละ 34.8) สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุทธิณี เปียชื่อ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาและแนวโน้มวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษา (ร้อยละ 36.40) ซึ่งงานวิจัยเพียงส่วนน้อยที่ศึกษาเอกสาร อัจฉรา ด้านพิทักษ์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาปริญญา นิพนธ์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2512-2545 พบว่า นิสิต/นักศึกษา ปริญญาตรีมากที่สุด และชรินทร์ ชัยมินทร์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของบรรณารักษ์และนักสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นนิสิต นักศึกษา (ร้อยละ 60.19)

วิธีการสุ่มตัวอย่างของงานวิจัยส่วนใหญ่ คือ การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (ร้อยละ 43.5) รองลงมา คือ การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (ร้อยละ 26.1) และการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (ร้อยละ 4.3) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชรินทร์ ชัยมินทร์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของบรรณารักษ์และนักสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พบว่า วิธีการสุ่มตัวอย่างในงานวิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายมากที่สุด (ร้อยละ 36.41) รองลงมา คือ สุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (ร้อยละ 27.17) และใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (ร้อยละ 18.92)

สถิติที่ใช้ในการวิจัยของงานวิจัยส่วนใหญ่ คือ ค่าเฉลี่ย/ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ร้อยละ 52.2) รองลงมา คือ ความถี่ ค่าร้อยละ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา ด้านพิทักษ์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาปริญญา นิพนธ์ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2512-2545 พบว่า สถิติที่ใช้ในการวิจัยประเภทสถิติบรรยายพรรณนา มีการใช้ค่าเฉลี่ย/ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากที่สุด รองลงไปคือ ค่าร้อยละ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ผลการวิจัยเป็นแนวทางการทำวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก หรือแนวทางในการพัฒนาอินโฟกราฟิกครั้งต่อไป

3.2 ควรมีการศึกษาการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารประเภทอื่นๆ หรือรวบรวมเอกสารจากแหล่งสารสนเทศอื่นๆ

3.3 ควรมีการศึกษาการวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางการทำวิจัยเกี่ยวกับอินโฟกราฟิก

เอกสารอ้างอิง

- ไขแสง พุฒชูชื่น. (2544). การวิเคราะห์เนื้อหาวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (ออนไลน์). (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สืบค้นจาก : <http://www.thailis.or.th/tdc/>. 25 กรกฎาคม 2561.
- ชโรสินีย์ ชัยมินทร์. (2553). การวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของบรรณารักษ์และนักสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. (ออนไลน์). (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นจาก : <http://www.thailis.or.th/tdc/>. 26 กรกฎาคม 2561.
- ชลดา พันภัย. (2552). การวิเคราะห์เนื้อหาบทความวิจัยในวารสารวิจัยต่างประเทศ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์. (ออนไลน์). (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นจาก : <http://www.thailis.or.th/tdc/>. 13 กรกฎาคม 2561.
- นัจภค มีอุสารห์. (2556). อิทธิพลของชุดข้อมูลและสีสันต่อความเข้าใจเนื้อหาของภาพอินโฟกราฟิก. (ออนไลน์). (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. สืบค้นจาก : <http://www.thailis.or.th/tdc/>. 5 กรกฎาคม 2561.
- ภาณุพงศ์ จันทร์ผลิน. (2557). การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์รูปแบบอินโฟกราฟิก สำหรับนักเรียนฝึกอาชีพ โรงเรียนพระดาบส. (ออนไลน์). (วิทยานิพนธ์ปริญญาอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. สืบค้นจาก : <http://www.thailis.or.th/tdc/>. 5 กรกฎาคม 2561.

- มาโนช มละการ. (2551). กระบวนการดำเนินงานสวัสดิการชุมชน : การสังเคราะห์งานวิจัยและการวิเคราะห์เนื้อหา. (ออนไลน์). (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร. สืบค้นจาก : <http://dric.nrct.go.th/>. 13 กรกฎาคม 2561.
- สุทธิณี เปียชื่อ. (2553). การวิเคราะห์เนื้อหาและแนวโน้มวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. สืบค้นจาก : <http://www.thailis.or.th/tdc/>. 9 กรกฎาคม 2561.
- อัจฉรา ด้านพิทักษ์. (2547). การวิเคราะห์เนื้อหาปริญญาานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2512-2545. (ออนไลน์). (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นจาก : <http://www.thailis.or.th/tdc/>. 9 กรกฎาคม 2561.